

O reprodukčním zdraví

Pojem reprodukční zdraví je stále častěji citován v odborném i laickém písemnictví. Co tento pojem vlastně představuje? Reprodukční a sexuální zdraví je podle definice Světové zdravotnické organizace nedílnou součástí celkového zdraví a kvality života. Definice dále říká, že je to stav tělesné, emocionální, duševní a sociální pohody ve vztahu k sexualitě, a nikoli pouze absence nemoci, dysfunkce nebo slabosti. Reprodukčně zdraví lidé jsou tedy schopni uspokojit své sexuální a reprodukční potřeby, svobodně se rozhodnout, zda mít děti, kolik jich mít a kdy je mít. Pro zajištění svého sexuálního a reprodukčního zdraví potřebují mít lidé přístup k odborným a zároveň srozumitelným informacím a dostupnost účinných antikoncepčních metod. Musejí mít přístup k informacím, jak se chránit před sexuálně přenosnými chorobami. Těhotné ženy musejí mít přístup k odborné prenatální péči a podmínkám pro zajištění bezpečného a odborně vedeného porodu. Každý jednotlivec má právo rozhodovat se o svém sexuálním a reprodukčním zdraví. Tolik definice odborných autorit.

Ačkoliv je v současné postmoderní společnosti velmi moderní kultivovat zdravý způsob života, reprodukční zdraví je vnímáno jako něco samozřejmého a trvalého. Zcela je přehlížena skutečnost, že reprodukce člověka je fyziologicky limitována poměrně krátkým obdobím života, kdy je reálná a bezpečná. Reprodukce žen v mladém věku a následná ztráta jejich reprodukčních schopností je výsledkem evolučního vývoje, který nejlépe zajišťuje péči o dítě až do jeho reprodukčního věku. Omezení reprodukčního věku je dáno ovariální rezervou, která je geneticky determinována. Vaječník je pravděpodobně jediným orgánem člověka, který přestane fungovat během života mnohem dříve, než jedinec zemře.

Změna reprodukčního chování lidí vyžaduje změnu systému zdravotní péče a hlavní břemeno nakládá na bedra gynekologie a porodnictví. Stále častěji budeme v klinické praxi řešit problémy neplodnosti a věkově vázané komplikace těhotenství a porodu.

Naše snažení však bude marné, pokud se reprodukční chování lidí nezmění. Náklady na narození zdravého dítěte se budou neustále zvyšovat, zdroje se budou tenčit, s prohlubující se reprodukční krizí naše euroatlantická civilizace, jak ji známe, zmizí ze světa.

Součástí péče o reprodukční a sexuální zdraví nechtě je tedy informační kampaň upozorňující na optimální věk reprodukce člověka. Zdravý životní styl, pravidelná návštěva fitness centra a jídelníček sestavený z bioproduktů výživovým poradcem na tom nic nezmění. Dosažení skutečného reprodukčního a sexuálního zdraví vyžaduje změnu hodnotového žebříčku a návrat zpátky k biologickým kořenům.

MUDr. Petr Křepelka, Ph.D.